

Sarah's wereld

'Die ik liefheb, die zijn weg en in de donkere verte verborgen, en mijn weg is ver en prachtig.' —
Monika Fagerholm uit *Het Amerikaanse meisje*.

Er is misschien een kunsthistorische benadering van Sarah's wereld, als het ware vanaf Goya tot Kubin. Maar die staat me niet aan.

Wat beweegt deze vrouw? Wat gaat er in haar om? Alsof ze een overlevende van de Holocaust is. Ik weet bijna niets over haar. Zij zat in de klas van Elly Strik. Elly heeft ons aan elkaar voorgesteld. Ik vroeg Sarah mij enkele foto's te sturen en schrok. Want de herinneringen die ik van haar had strookten niet met dat wat ik onder ogen kreeg.

Het is alsof in dit werk het collectieve geheugen kloven openscheurt: Het bruisende ingehoudene in de afgronden van hopeloosheid. Er is niet de marteling, maar de gemartelde. Een theater van wreedheid waarin de schedel van gescalpeerde wordt geliefkoosd en metamorfe nachtmerries uitmonden in een afdaling naar de hel.

Hoe innemend zijn de titels! Ver weg van de motieven. Alsof de kunstenares over haar schouder kijkt en het gebeuren als een saga beschouwen.

Het geweld van het fantasmagorische lijkt op een extase, de tederheid van de tentoongestelden, een speling van het lot. Wie zich verdedigt, wordt *Doodgeschoten* (2007). Het groteske galmt, dreunt, gilt in de *Begrafenis* (2008). Het trauma van het collectieve geheugen in *Waar niemand je vindt* (2008) steunt als de stille dodendans in bloedhuwelijk *Bloemen in de regen* (2012). Zoals in de met bloed bezoedelde paring in *Knibbel knabbel knuisje* (2008). Er zijn in principe geen mannen noch vrouwen. Er zijn gewoon mensen, gevangen in de nood van teleurstelling, van tevergeefsheid, en er is de genegenheid, kwetsbaar als de takjes in de serie *Ik droomde dat ik natuur was* (2014).

Het werk van Sarah Grothus heeft iets beklemmends, iets atypisch voor haar generatie. Met de woorden van Anne Michaels in haar prachtige roman *Verborgen verleden* (Fugitive Pieces): 'Alle verdriet, ieders verdriet, zei je, heeft het gewicht van een slapend kind.'

Jean-Christophe Ammann

Translation: Hedy Hempe en Sarah Grothus